

MINDENBŐL EGY KEVESET: A KÖZÖSSÉGI TÁRSASHÁZ MINT PIAC?

SZERZŐ |
Babos Annamária,
Szabó Julianna

ÁBRÁK |
Sandbichler Architekten

FOTÓ |
Babos Annamária (02, 03, 05, 06),
Csanádi Gábor (01, 09)

RAJZOK |
Sandbichler Architekten
(04, 07, 08)

BERUHÁZÓ |
Neues Leben
<https://www.wohnen.at/>



02

—A Sonnwendviertel városrész 2019 őszén átadott egyik co-housing típusú lakóépülete a „Wohnen im Grünen Markt”. A magyarul „zöld piacnál lakni” névvel a közösség a fenntartható szemléletre és az épületben helyet kapó nagyméretű piactérre kívánt utalni. Ha azonban a környékre tévedünk, azonnal rájövünk, hogy a „piac” elnevezés átvittén is illik az épületre: mindenből van itt egy kevés, lehet válogatni, úgy érezhetjük magunkat, mint egy igazi piacon.

01

WOHNEN IM GRÜNEN MARKT, SONNWENDVIERTEL | BÉCS, AUSZTRIA

ÉPÍTÉSZ |
Sandbichler Architekten

- 01 A Wohnen im Grünen Markt épületének anyaghasználata is segít egységesíteni a benne lévő sokszínűséget
- 02 A közösségi konyha, étkező és nappali a tetőterasszal is kapcsolatot teremt

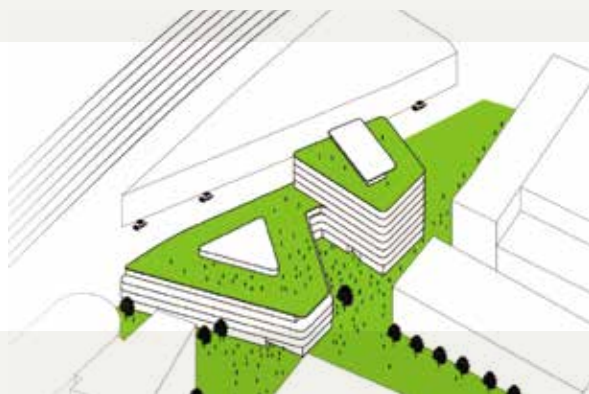
—A piac funkción felül kávézó és alternatív általános iskola áll a környékbeliek rendelkezésére. A sokszínűség és a fenntartási költségek csökkentése érdekében több bérelhető munkaterület is található az épületben. Többek között építész- és egyéb mérnökirodák, illetve egy független rádióstúdió. A lakók az általános nagyvárosi co-housingokhoz képest több teret osztanak meg egymással: összesen 380 m²-nyi közösségi helyiséget és 750 m² közös teraszt. A közösségi helyiségek szinte minden igényt kielégítenek, tágasak és az apró részletekig kidolgozottak. A lakók főként ezeket a helyiségeket használják az aktív otthoni időtöltés alatt, ezért az átlagnál kisebb lakásméret is elegendő számukra. Zeneszoba, műhely, háztartási helyiség, tároló, biciklitároló és parkoló található a pincében. Közöségi konyha, étkező, nappali helyiség, játszószoba, kreatív szoba, szauna, jógaszoba és két terasz kapott helyet a tetőszinteken. Az épületben található még egy vendéglakás, és a lépcsőházhoz kapcsolódó mozi, könyvtár és galéria.

02

03

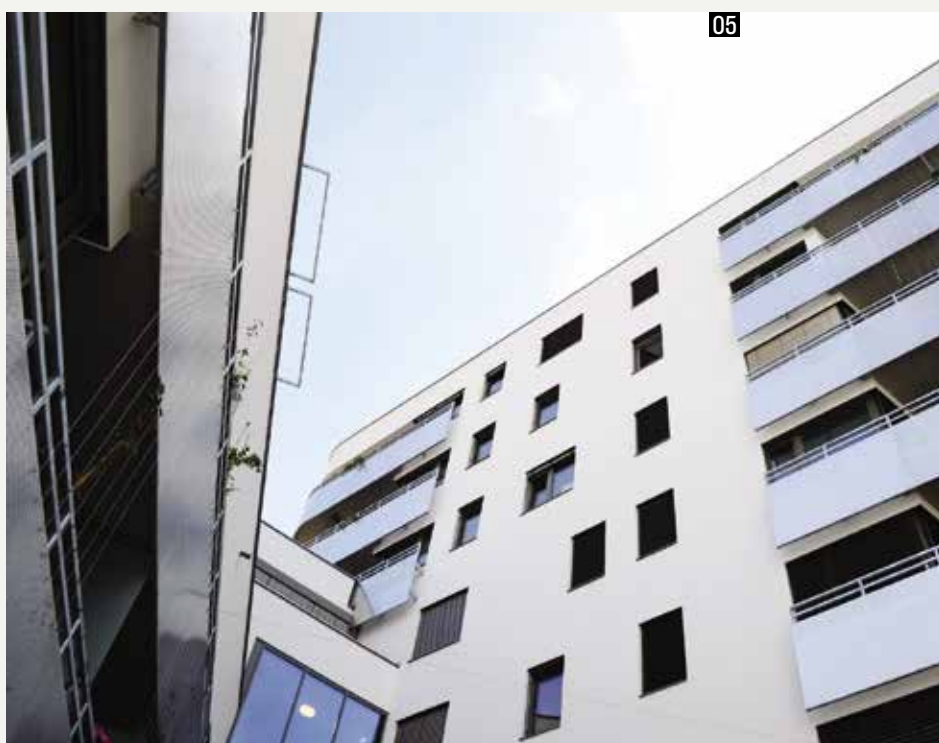


03



04

- 03 A magasabb épülettömeg felső szintjéről átláthatunk a másik közösségi tetőteraszra is
- 04 Konceptcionális tömeg rajza
- 05 Az épület bejárati zónájában állva az eltérő tömegek erős hatása érződik
- 06 A fedett belső körfolyosós rendszer szervezi az épület egyik tömegét



05



06

— A funkcionális kavalkádnak az épület tömegalakítása és belső téri rendszere ad egységet, annak ellenére, hogy beépítésével az épület kitűnik a városrészre jellemző derékszögű rendszerből. A ház két eltérő méretű és szintszámú tömegből áll, egy négyemeletes háromszögszerű és egy hétemeletes négyzetes tömegből. A két test elforgatásának köszönhetően az épület bejáratánál tartózkodva a látogató a tömeg felnyílását érzékeli, miközben az épület tört formája az üvegezett bejárati és közlekedőzónához vezeti a tekintetet. Az épülettömegek eltérő magassága biztosítja a két tetőterasz közötti átlátást és kommunikációt. A beépítési forma a lakóközösség életét mutatja: itt minden formában és minden szinten zajlik az élet! [3]

04

05

— A derékszögtől eltérő formai kialakítás ellenére az alaprajzi elrendezés tiszta és átlátható. A kisebb egységben egy belső zárt folyosóra fűződnek fel a lakások, a nagyobb tömegben pedig egy fedett belső körfolyosós rendszer található. A két tömeget összekapcsoló nagyméretű lépcsőház, az úgynevezett „scala” minden szinten más funkcióval egészül ki (mozi, könyvtár és galéria), így ez a tér a co-housingokban előforduló kommunikációs felületként tud működni. Mindkét épülettömegben található egy lépcsőház, mely lehetőséget nyújt a lakóknak a fölépcsőház és a benne zajló nyüzsgés elkerülésére. A közösségi funkciók a pincében, a földszinten és a tetőszinten találhatóak, így térben elkülönülnek a lakásoktól, biztosítva ezzel a otthoni pihenés zavartalanságát. [2]

06

07

08



07

3.OG
m 1:200

08

— A lakók a tereken felül szolgáltatásokat és egyéb eszközöket is megosztanak egymással. A könyvtár gyűjteményébe minden háztartásból kerültek könyvek, a megunt tárgyakat összegyűjtik és a közösség tagjainak vagy a környékelieknek adományozzák. A legnagyobb iroda közösségi területként (angolul: co-working) is működik, bárkinek lehetősége van munkaterületet bérelnie ott. A közösség csak néhány közösen használt autóval rendelkezik (angolul: car sharing). Továbbá a lakók együtt rendelnek nagyobb mennyiségben élelmiszert helyi termelőktől, csökkentve ezzel a költségeket és a csomagolásból fakadó hulladékok mennyiségét. A közösség folyamatos fejlesztését segítik az ilyen típusú megosztások, melynek erős alapot a létrehozási folyamat és a közös üzemeltetés ad. A működtetés során a szociokrácia módszerét alkalmazzák: mindenki véleménye számít, mindenki szavazata ugyanannyit ér, az igazán fontos kérdéseket teljes egyetértésben (vagyis konszenzusban) hozza meg a közösség. [1] Az üzemeltetéshez kapcsolódó feladatok ellátása egy munkacsoportokból álló összetett szervezeti rendszerben történik.

A lakók a tereken felül szolgáltatásokat és egyéb eszközöket is megosztanak egymással

— Látszóbeton és egyszínű festett falfelületek, fémelemek és üvegfelületek találhatóak az épületen belül és kívül egyaránt. A változatos közösségi igényekből fakadó funkcionális és térbeli sokszínűséget a tervezők egyszerű forma- és anyaghasználattal enyhítették. Sokszínű használat és sokszínű lakóközösség. Mindenből egy kevés. Az épületben járva mégis azt érezzük, itt mindennek, illetve mindenkinek meg van a helye és a szerepe. Ajánljuk piacozásra a Wohnen im Grünen Marktot!

09



09

09 A főlépcsőházi „scala” tér metszete



10

10 A „scala” lépcsőházi tér kiváló kommunikációs és találkozási felületet biztosít a lakóknak

IRODALOM / REFERENCES

- [1] **Christian, Diana Leafe:** „The Seven Steps of Sociocracy - Putting it All Together”, *Communities*, Issue 172 (2016), pp 63-66.
- [2] **Szabó, Julianna - Babos, Annamária:** „Kortárs városias közösségi lakóházak innovatív építészeti megoldásai”, *Utóirat: a Régi-Új Magyar Építőművészet melléklete*, No 19 (2019), pp 56-65.
- [3] Wohnen im Grünen Markt co-housing leírása [honlap], hozzáférhető: <<https://wohnen.gruenermarkt.at/>> [utolsó belépés: 2020-01-26].

ABSTRACTS

CSANÁDY, Pál: BUILT BIOPHILIA HYPOTHESIS

Citation: Metszet, Vol 11, No 2 (2020), pp 14-21, DOI: 10.33268/Met.2020.2.1

METRODOM PANORÁMA RESIDENTIAL PARK, BUDAPEST, HUNGARY | Architect: **Zsolt HAJNAL AND Péter KENDELÉNYI**

To date the majority of newly built apartments in Hungary have given little consideration to the occupants' connection to the outside world, nature especially. This development

hopes to increase the ratio of green areas throughout. Parkland, rooftop gardens and balconies with dedicated planting boxes will help freshen up the environment. Noticeably

one of the braver moves will be the planting of trees on alternate level balconies. Hopefully this project will satisfy the human need for contact with nature.

SZABÓ, Julianna - BABOS, Annamária: NEW COMMUNAL CONDOMINIUMS IN VIENNA

Citation: Metszet, Vol 11, No 2 (2020), pp 22-25, DOI: 10.33268/Met.2020.2.2

Architect: **URBAN DEVELOPMENT**

For nearly a hundred years Vienna as a municipality has been active in developing a strong urban housing policy. These policies have expanded from the limitations providing purely housing to encompass public

spaces and integrated living and working environments. The ideas behind communal condominium development have stepped outside of the more convention build for profit realm into a truly active form of client

investment and participation. The true needs of a city's occupants being valued as part of the urban makeover.

BABOS, Annamária - SZABÓ, Julianna: CONNECTION POSSIBILITIES: CO-HOUSING IN A NEW RESIDENTIAL DISTRICT

Citation: Metszet, Vol 11, No 2 (2020), pp 26-29, DOI: 10.33268/Met.2020.2.3

GLEIS 21, SONNWENDVIERTEL, VIENNA, AUSTRIA | Architects: **Markus ILKER**

Former railway land in Vienna has been redeveloped to create the new district of Sonnwendviertel, where Gleis 21 can be found. The name of this project translates as Platform 21, the only real link to the area's

development provides for housing, workplaces and social activities: conceived and developed by an association of occupiers this co-housing building even crosses boundaries into the virtual sphere having its own website

division walls are non-structural allowing for future changes as the building moves through time, expansion and contraction of families for example.

BABOS, Annamária - SZABÓ, Julianna: A LITTLE BIT OF EVERYTHING: CO-HOUSING, AS A MARKET?

Citation: Metszet, Vol 11, No 2 (2020), pp 30-35, DOI: 10.33268/Met.2020.2.4

WOHNEN IM GRÜNEM MARKT, SONNWENDVIERTEL, VIENNA, AUSTRIA | Architects: **SANDBICHLER ARCHITEKTEN**

Sonnwendviertel district provides for many new types of co-housing. This example has been developed as its name suggests, above a marketplace, with the intention to provide

shared facilities, community spaces and commercial activities. Developed as two volumes linked by a common staircase "scala" which also functions as a community theatre,

cinema or gallery as needs require. Creativity being a key factor in the communal vision.

Citation: Metszet, Vol 11, No 2 (2020), pp 36-41, DOI: 10.33268/Met.2020.2.5

CO-HOUSING QUE(E)RBAU, SEESTADT, VIENNA, AUSTRIA | Architects: **Clemens KIRSCH**

On the outskirts of Seestadt a totally new form of co-housing can be found - the Que(e)rbaubau project. This is not merely an experiment in property development or urban

identity making, this is a home for people who are openly members of the "Queer" community or identity, lesbian, gay, bi, trans, inter. Architecturally this co-housing project

can be seen as an equal amongst its type, functionally the ideas of community are upheld and socially it is not exclusive, the openness is extended towards everyone.

PETHŐ, László: FORTY-PLUS ON A FORTY-MINUS

Citation: Metszet, Vol 11, No 2 (2020), pp 42-45, DOI: 10.33268/Met.2020.2.6

FAMILY HOME, KŐSZEG, HUNGARY | Architects: **Gábor VÖRÖS**

Following the successful competition for younger architects in Hungary, FFF (Young in Black and White) architect Gábor Vörös has continued to work along the lines of thinking that examine why should we have

something "MEANINGLESS" to say. Otherwise architects tend to have too much to say which is usually non-productive and to achieve a clearly defined modern family home needs little debate, discussion or

commentary. Be concise and concentrate on spatial arrangement, proportions and logical thinking.

FAJCSÁK, Dénes: CSERÉPFALU LOVE

Citation: Metszet, Vol 11, No 2 (2020), pp 46-51, DOI: 10.33268/Met.2020.2.7

FAMILY HOME REFURBISHMENT, CSERÉPFALU, HUNGARY | Architects: **Dénes FAJCSÁK and Gábor FÁBIÁN DLA**

Considering the large volume of unoccupied family homes in Hungary this project demonstrates how the traditional village cottage might be refurbished as an alternative to the trend for demolition and redevelopment

of sites. The existing building type usually has a rational structure and arrangement of internal spaces which suggest the same approach be applied to any refurbishment work: keep it simple, work with local materials

and employ local labour to do so. The result speaks for itself, whilst offering an example of the way forwards.